

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Ермила Швайцер

НМА „Проф. Панчо Владигеров“

за дисертационния труд на

ЛИША И

докторант на редовна форма на обучение,

по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

научна специалност: „Музикознание и музикално изкуство“

програма/ департамент „Музика“

Нов български университет, София,

с научен ръководител: проф. д-р Милена Шушулова-Павлова

на тема

Вокални, драматични и стилистични характеристики на интерпретацията на главните женски роли в „Мадам Бъттерфлай“ и „Турандот“ от Пучини. Сравнителен анализ с водещи женски образи в китайската опера (Vocal, Dramatic, and Stylistic Features of the Interpretation of Leading Female Roles in "Madama Butterfly" and "Turandot" by Puccini. A Comparative Analysis with Leading Female Characters in Chinese Opera

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“,

На основание на решение на Факултетния съвет на Магистърски факултет на НБУ от 20.02.2024 за откриване на процедура по защита на дисертационния труд на Лиша И, ми бяха предоставени следните материали: CV на кандидата, дисертационния труд, автореферат, справка за приносния характер на дисертацията, списък с публикации по темата.

Кратки биографични данни за кандидата:

Лиша И е родена в Китай. Понастоящем работи като преподавател в Шенянската консерватория. Осъществява престой като гостуващ изследовател в Римската консерватория, Италия, по програма на Китайското министерство на образованието. Член е на различни образователни комисии и форуми, участва като член на жури на

многобройни конкурси. Лиша И е драматичен сопран и е носител на награди от редица певчески конкурси: Bellini International Vocal Music Competition, Germany Gut Immling International Vocal Music Competition, Chinese Music Golden Bell Award Competition. Активната ѝ певческа дейност вероятно е и причината тя да избере художествено-творческа докторантура, която да ѝ позволи да обогати познанията си за оперния репертоар, който изпълнява на сцената като певица.

Трудът на Лиша И е посветен на главните женски роли в двете опери на Пучини с източен сюжет – „Мадам Бъттерфлай“ и „Турандот“ и главната женска роля в операта „Цанг Юан“ на китайския композитор Сю Чжанхай, като авторката си поставя за цел да сравни вокалните, драматургическите и стилистичните особености на интерпретацията на тези централни сопранови партии.

Изследователските методи включват: подробно проучване на фактологията относно творческите биографии и характеристики на двамата композитори и съответните влияния, изследване на множество документални източници, детайлно изследване на партитурите като нотен текст, мелодия, слово и емоции, сравнителен анализ на няколко интерпретации от различни периоди и държави, интервю с композитора Сю Чжанхай.

Дисертационният труд на Лиша И представлява аналитико-сравнително изследване. В първа и втора глава се разглежда обективното съдържание на трите опери, като се използва реалния контекст като теоретична основа за изследване на субективните мисли и психиката на героите. Авторката детайлно изследва либретите и претворяването им в музика от Пучини и Сю Чжанхай. Направен е анализ на различните музикални елементи в оперите, като фокусът е върху анализа на това как музиката интерпретира и изразява драматичните конфликти и вътрешните емоции на женския персонаж. Изследва се начина, по който характерните музикални и творчески методи се прилагат в области като оркестрация, арии и монолози. Изяснява се взаимодействието между драма и музика, и как това се отразява на степента на сценично въздействие и емоционален заряд на всеки един музикален номер. Например за операта „Турандот“ е известно, че сюжетът и героите са измислени, но сценичният реализъм, търсен от Пучини е постигнат с историческата достоверност на епохата и социалната среда. В операта „Цанг Юан“ композиторият Сю Чжанхай включва елементи от традиционни китайски народни песни и музикални техники, като използва формата на западноевропейската опера. Той ефективно обединява китайската народна музика със западните композиционни техники, постигайки синтез между източната и западната представа за музикална драма.

Трета глава е централна за изследването, тъй като тук авторката представя своя сравнителен анализ на трите опери. Сравненията са структурирани в няколко подточки – исторически предпоставки, характерни черти на главните героини, култура и музика, отличителни черти на оперните произведения. Двете опери на Пучини са написани в началото на XX в., когато започва постепенното навлизане и влияние на западната култура на Изток. Операта на Сю Чжанхай е създадена в края на XX в., време в което западната култура в Китай значително е разширила влиянието си, дотолкова че китайски композитор пише опера с китайски сюжет и западноевропейски композиционни техники. Забележително е това главоломно развитие и взаимно влияние, което се осъществява за период от около един век, станало възможно благодарение на отварянето на Китай към света и на развитието на комуникациите и технологиите. Интересът на авторката логично е фокусиран върху интерпретационните и вокални предизвикателства на трите главни женски роли, анализирани от гледната точка на изпълнителя. Според нея „техните характеристики често са дълбоко вкоренени в исторически и културен контекст, който като основа за интерпретация на персонажа влияе както на пеенето, така и на изпълнението“.(стр.19)

Дисертантката посочва шест приноса на труда, които намирам за резонни. Изследването със сигурност би било полезно на оперните изпълнители в търсенията им на подходящ метод и посока за интерпретация на женските главни роли в оперите с източна тематика. Много ценно и приносно е според мен това, че Лиша И споделя личния си опит като певица с източен произход, което дава друга отправна точка на наблюденията и анализите ѝ.

Публикациите по темата на дисертационния труд са достатъчни и доказват натрупан професионален опит и изследователски интерес. Представеният автореферат отговаря на дисертацията.

Дисертационният труд на Лиша И е аналитико-сравнително изследване, с подчертана практическа стойност, подробни анализи и добре формулирани изводи.

Въз основа на всичко казано дотук, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Лиша И научно образователната степен „доктор“ по професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

София, 19.05.2024

Проф. д-р Ермила Швайцер